

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. дфн Димитър Веселинов

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Факултет по класически и нови филологии

Катедра „Методика на чуждоезиковото обучение“

Относно: дисертационен труд на тема *„Развитие от общи към специализирани програми по английски език за напреднали“*, депозиран от Мирела Алхасани (Дубали) (докторант на самостоятелна подготовка към Катедра „Методика на чуждоезиковото обучение“ при Софийския университет „Св. Климент Охридски“) за присъждане на образователната и научна степен „**доктор**“ в област на висшето образование 1. Педагогически науки, по професионално направление 1.3 Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по английски език) с научни ръководители – проф. дпн Тодор Крумов Шопов и доц. д-р Милена Петрова Йорданова

Със заповед на Ректора на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ съм назначен за член на научното жури по защита на дисертационния труд на Мирела Алхасани (Дубали), която е докторант на самостоятелна подготовка към Катедра „Методика на чуждоезиковото обучение“ на същия университет. Настоящата рецензия е изготвена в съответствие с чл. 21 от „Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски““ и на чл. 7 от ЗРАСРБ и чл. 46 на ЗВО. Направеният преглед на приложената документация показва, че тя отговаря на законовите изисквания и може да се даде ход на процедурата по публичната защита. Необходимо е да споделя, че общото ми впечатление от разработката на колежата Мирела Алхасани (Дубали) е положително. Темата е дисертабилна и притежава

съответния потенциал за обстойно изследване, чиито резултати имат и приложение в практиката. Възползвам се от случая да поздравя научните ръководители на докторантката за тяхната ползотворна работа и положени усилия за постигане на този краен резултат. Значимостта на възложената тема, правилното формулиране на работните хипотези, изборът на изследователска методология и поставянето на конкретните проучвателски задачи са условие за очакваното успешно разработване на заложената проблематика. Необходимо е да се отбележи продължителната практика на докторантката Мирела Алхасани (Дубали) в областта на преподаването на английски език в Албания, както и сериозната ѝ теоретична подготовка, получена по време на нейната академична подготовка в Софийския университет и стажовете ѝ във водещи англосаксонски университети.

1. Информация за докторанта.

Мирела Алхасани (Дубали) завършва през 2004 г. магистърска степен в Централния Европейски Университет в Будапеща (Унгария), специалност „Международни отношения и европеистика“. След това работи в различни университети в Албания като преподавател, а от 2013 г. е назначена като редовен асистент по английски език в университета „Епока“ (Тирана). Професионалната ориентация на колежата Алхасани (Дубали) свидетелства за научни интереси в сферата на академичното специализирано обучение по чужд език, където тя постига конкретни резултати, чието обобщение намира място в процеса на разработването на дисертационната тема.

Докторантката Мирела Алхасани (Дубали) се е обучавала по докторантска програма към Катедрата „Методика на чуждоезиковото обучение“ при Софийския университет „Св. Климент Охридски“ по професионално направление 1.3 Педагогика на обучението по... (Методика

на обучението по английски език), като част от изследванията си е провела в рамките на албанския университет „Епока“ (Тирана). Подготовката на докторантката е осъществена в свободна форма на обучение съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и вътрешните правила на Софийския университет. В качеството си на докторант към Катедрата „Методика на чуждоезиковото обучение“ тя участва в международни и национални научни форуми, където представя част от постигнатите резултати и в процеса на разработката на своя докторат и апробира някои от своите тези. Автор е на 10 статии в списания и сборници (3 от които в индексирани и реферирани издания).

2. Обща характеристика на дисертационния труд

2.1. Оценка на структурата и обема

Представеният от докторантката Мирела Алхасани (Дубали) дисертационен труд се състои от въведение, пет части, десет глави, заключение и списък на използваната литература (281 заглавия на английски и албански език) в общ обем от 314 страници, което отговаря на изискванията за разработването на научен труд по избраната проблематика. Включени са 29 графики, 27 таблици и 3 фигури. Обемът е съобразен със спецификата на разглеждания и обработен документален материал и позволява да се мотивират направените от докторантката изводи. Изборът на темата е съобразен със спецификата на научното звено, където се извършва изследователската дейност и се провежда процедурата по защитата на труда, както и с изследователската програма на Катедрата „Методика на чуждоезиковото обучение“ при Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

В увода е очертана актуалността на темата за развитието от общи към

специализирани програми по английски език за напреднали в Албания и възможността за трансфер на положителни практики. В този контекст са посочени целите, определен е обектът и предметът на дисертационния труд, представени са задачите и конкретните методи на изследване. Важен ориентир в разработката на докторантката е точното формулиране на работните хипотези и проучването на голям обем научна литература и релевантни официални документи на правителството на Албания, съпоставени със стратегически документи на ЕС и регламентиращата документация за актуалната дейност на национални академични институции.

В десетте глави на дисертационния труд последователно са изследвани теоретичните, методичните и приложните въпроси на проблема за съвременното развитие от „обща към специализирани програми по английски език” и е изведена необходимостта от тяхното актуализиране в европейската и в албанската образователни концептосфери. В заключението докторантката Мирела Алхасани (Дубали) е представила основните резултати от изследването, формулирала е изводи и препоръки и е посочила насоките за потенциалната приложимост в практиката на постигнатата в дисертационния труд трансферируемост на направените обобщения и интерпретиране на разглежданата проблематика в контекста на все повече интегриращото се европейско образователно академично пространство.

Считам, че предложената от докторантката Мирела Алхасани (Дубали) структура на разработката отговаря на изискванията за композиционно и съразмерно разположение на отделните части на дисертационния труд, въпреки че има възможност за оптимизиране. Осигурена е тяхната логическа връзка, като по този начин се привлича вниманието върху отделните компоненти и свързващи звена на познавателната верига през призмата на

преподавателски теренен опит, гарниран с богат документален материал.

Моите препоръки са в посока на по-експлицитно представяне на процедурата по анализ, интерпретация и формулиране на резултатите от извършеното изследване, както и прецизиране на направените изводи и формулиране на приносните моменти. Положеният труд в реализирането на изследването се нуждае от акцентирание на иновативните практики, които безспорно са приложени в работата за постигане на крайния резултат. Тези забележки не намаляват стойността на депозирания за рецензиране труд.

2.2. Оценка на актуалността на темата, целта и задачите

Темата, на която е посветен дисертационния труд е актуална и това е доказано от автора в началото на разработката. Докторантката Мирела Алхасани (Дубали) правилно е определила целите и задачите на изследването. Формулирана е конкретната насоченост на изследователския процес, както и методологията за неговото осъществяване. Представени са основните аспекти на съдържанието на изследването, чието осъществяване чрез вътрешно присъщите му дейности позволява да се постигнат заложените цели и да се проверят по надежден път истинността на формулираните от докторантката Мирела Алхасани (Дубали) три работни хипотези.

2.3. Оценка на обекта, предмета и основната теза

Оценката ми за формулировката на обекта и предмета на изследването е положителна. Приемам теоретичната обосновка за техния обем и граници. Що се отнася до изследователската теза, предложена от докторантката Мирела Алхасани (Дубали), то тя е откритоена и кореспондира със заглавието на дисертационния труд. Имам колебания по отношение на включването в дисертационния труд на някои общоизвестни факти, които увеличават обема, но не допринасят за доказване на авторовите тези.

2.4. Оценка на осведомеността на докторанта по проблематиката

Ползваният от докторантката Мирела Алхасани (Дубали) библиографски апарат е съставен от 281 заглавия на английски и албански език. От подбора на литературните източници и начина на боравене с тях проличава осведомеността на докторанта, но е необходимо да се разширят сведенията за положителните академични практика в Балканския ареал, още повече, че част от балканските страни вече са част от общоевропейското образователно пространство.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

В дисертационния труд Мирела Алхасани (Дубали) е извършила проучвания по широк кръг въпроси от теоретично, методологическо и приложно естество. Въз основа на тези проучвания са получени полезни за практиката на специализираното езиково обучение по английски език резултати, които притежават ясно очертан приложен потенциал.

4. Оценка на научните и научно-приложните приноси

Докторантката Мирела Алхасани (Дубали) постига заложените цели на проучването си. Обобщените резултати от изследването са с реален практико-приложен аспект.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Цитираните в дисертационния труд публикации по темата на дисертацията съответстват на обявените в автореферата. Посочените публикации в специализирани списания и сборници представят постиженията на докторантката, като три от тях са реферирани и индексирани.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът отговаря на темата на дисертационния труд и отразява

неговото съдържание.

7. Критични бележки и препоръки

Критичните ми бележки не оспорват приносите на докторанта.

8. Заключение

Разкритата процедура за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ отговаря на законовата рамка. Дисертационният труд показва, че Мирела Алхасани (Дубали) притежава теоретични знания и способности за самостоятелни научни изследвания. Цялостната ми оценка на труда ми дава основание да приема, че в него се съдържат предвидените приносни резултати. Въз основа на направения анализ на дисертационния труд *„Развитие от общи към специализирани програми по английски език за напреднали“* препоръчам на уважаемите членове на научното жури да се присъди на Мирела Алхасани (Дубали) образователната и научна степен „доктор“ в област на висшето образование 1. Педагогически науки, по професионално направление 1.3 Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по английски език).

29.03.2019 г.

София

Рецензент:

(проф. дфн Димитър Веселинов)